

16. O'zbekiston Respublikasining Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 14-avgustdagi "O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi huzuridagi Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni ilmiy-metodik ta'minlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish markazi faoliyatini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi 658-sonli qarori.

III. Maxsus adabiyotlar

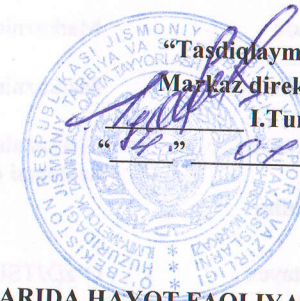
17. Ikromov E.J. Favqulodda vaziyatlar va jamoatchilik fikri.-T.: "Adolat" 2004
18. Nurxo'jayev A, Hikmatullayev S. Tabiiy ofatlar.- T.: FVV nashriyoti, 2004 y.
19. Ramazonova X. Favqulodda vaziyatlar uchun tibbiy hamshiralar tayyorlash.- T.: 2006 y.
20. Таджийев М., Неъматов И. и др. Фавкулотда вазиятларда фуқаро муҳофазаси - Тошкент, 2003 й.
21. Хакимов Р.Т. Правовое регулирование чрезвычайных ситуаций в Узбекистане и в странах СНГ- Т., 2005 й.
22. Qudratov O. Ganiyev T. Favqulodda vaziyatlarda fuqaro muhofazasi. Darslik. - T., 2005 y.
23. Qurbonov A. va boshq. Hayotiy faoliyat xavfsizligi.- T., 2005 y.
24. Yormatov G'. Hayot faoliyati xavfsizligi. Ma'ruzalar matni -. Toshkent: TDTU, 2005 y.
25. Белов С.В. Безопасность жизнедеятельности. Учебник для вузов. -М. Высшая школа, 2001.
26. Ergashev A., Ergashev T. Ekologiya, biosfera va tabiatni muhofaza qilish.- T., 2005.
27. Nigmatov A., Pardayev G'. Ekologik havfsizlik va barqaror rivojlanish / Qo'shimcha ta'lim uchun qo'llanma.- T.: TVPI nashriyoti, 2004.

Elektron ta'lim resurslari

28. [http:// www.edu.uz](http://www.edu.uz)
29. <http://ww.uzdjtsu.uz>
30. [http:// www.uz-edu.uz](http://www.uz-edu.uz)
31. <http://www.openinfo.uz>
32. [http:// www.ziyonet.uz](http://www.ziyonet.uz)
33. [https:// www.minsport.uz](https://www.minsport.uz)
34. [https:// www.sportedu.uz](https://www.sportedu.uz)
35. <https://www.gov.uz>

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI JISMONIY TARBIYA VA SPORT VAZIRLIGI

JISMONIY TARBIYA VA SPORT BO'YICHA MUTAXASSISLARNI ILMIY-METODIK TA'MINLASH, QAYTA TAYYORLASH VA MALAKASINI OSHIRISH MARKAZI

"Tasdiqlayman"
Markaz direktori
I. Tursunaliyev
"14." 01 2021-yil

TA'LIM MUASSASALARIDA HAYOT FAOLIYATI

XAVFSIZLIGI

moduli bo'yicha

ISHCHI O'QUV DASTURI

"Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi" yo'nalishi bo'yicha umumiy o'rta ta'lim muassasalari pedagog kadrlarini malakasini oshirish kursi uchun

Toshkent – 2021

Modulning ishchi o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi bilan 2020-yil 31-dekabrda kelishilgan holda Jismoniy tarbiya va sport vazirligi tomonidan 2021-yil 4-yanvarda tasdiqlangan namunaviy o'quv reja va o'quv dasturga muvofiq ishlab chiqilgan.

Tuzuvchilar:

- A.Amonov - Markazning "Ijtimoiy fanlar" kafedrasida dotsent v.b.
A.Axmedov - Markazning "Ijtimoiy fanlar" kafedrasida o'qituvchisi
N.Boboyarova - Markazning Samarqand filiali "Ijtimoiy fanlar" kafedrasida o'qituvchisi

Taqrizchilar:

- A.K.Eshtayev - O'zDJTSU "Gimnastika nazariyasi va uslubiyati kafedrasida" kafedrasida mudiri, p.f.n., dotsent.
A.Xasanov - Markazning "Ijtimoiy fanlar" kafedrasida kafedrasida mudiri, tarix.f.n., dotsent

Ishchi o'quv dasturi "Ijtimoiy fanlar" kafedrasining 2021-yil 4-yanvarda o'tkazilgan 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqqa tavsia qilingan.

Kafedra mudiri

A.Xasanov

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

I. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining asarlari:

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: "O'zbekiston". 2017. – 488 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: "O'zbekiston", 2018. – 592 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: "O'zbekiston", 2019. – 400 b.
4. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. 3-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: "O'zbekiston", 2019. – 592 b.
5. Mirziyoyev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. 4-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: "O'zbekiston", 2020. – 400 b.

II. Normativ-huquqiy hujjatlar

6. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. T.: 2020-yil 23-sentabr.
7. O'zbekiston Respublikasi Fuqaro muxofazasi to'g'risidagi qonuni. Toshkent. 2000-yil 26-may.
8. O'zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi.- T.: Adolat, 2018.
9. "Mehnatni muhofaza qilish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi qonuniga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish haqida. <https://lex.uz/docs/-3031427>
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi 4947 sonli Farmoni.
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi "O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5712-son Farmoni.
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 30-sentabrdagi "Pedagogik ta'lim sohasini yanada rivojlantirish to'g'risida"gi PQ-4623-son Qarori.
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 26-martdagi "O'zbekiston Respublikasi koronavirus infeksiyasi keng tarqalishining oldini olishga doir qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risi"gi PQ-4649-son Qarori
14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 26-martdagi "Koronavirus infeksiyasi tarqalishiga qarshi kurashishga jalb qilingan tibbiyot va sanitariya-epidemiologiya xizmati xodimlarini qo'llab-quvvatlashga oid qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4652-son Qarori.
15. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 30-sentabrdagi "Xalq ta'limi tizimidagi maktabdan tashqari ta'lim samaradorligini tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4467-son Qarori.

AMALIY MASHG'ULOTLAR MAZMUNI

2-mavzu. Ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya darslarini o'tkazish joylariga qo'yiladigan xavfsizlik talablari

Reja:

2.1. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarni o'tkazish joylariga qo'yiladigan gigienik talablar.

2.2. Ta'lim muassasalarida mashg'ulotlarni o'tkazish joylariga qo'yiladigan yong'in xavfsizligi talablari.

2.3. Mehnat va texnika xavfsizligi qoidalari.

2.4. Favqulodda vaziyatlarda tarbiyalanuvchilar harakatini tashkil etish tartibi.

Mashg'ulotlarda tarbiyalanuvchilar xavfsizligini ta'minlash qoidalari. Mashg'ulotlarni o'tkazish joylariga va jixozlariga qo'yiladigan gigienik talablar. Sog'lomlashtirish-jismoniy tarbiya tadbirlarida xavfsizlik qoidalari. Mehnat xavfsizligi qoidalari. Texnika xavfsizligi qoidalari. Tarbiyalanuvchilarni favqulodda vaziyatlarda evakuatsiya qilish.

Dasturning axborot-metodik ta'minoti

Modulni o'qitish jarayonida ishlab chiqilgan o'quv-metodik materiallar, tegishli soha bo'yicha ilmiy jurnallar, Internet resurslari, multimediya mahsulotlari va boshqa elektron va qog'oz variantdagi manbalardan foydalaniladi.

Modulning maqsadi va vazifalari

Modulning maqsadi: umumta'lim muassasalarida sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavflar, ularni sinflari, asosiy manbalari, mazkur sohaga tegishli qonunlar, me'yoriy hujjatlar, xavflarni bartaraf etish yoki oqibatlarini kamaytirishga qaratilgan tashkiliy tadbirlarni amalga oshirish, o'quvchilar hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlash, mashg'ulot o'tkazish joylariga qo'yilgan talablar, mashg'ulotlarni o'tkazishda belgilangan (yong'in, texnika, mehnat xavfsizligi) talablar asosida o'tkazish bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarini takomillashtirishdan iborat.

Modulning vazifalari:

hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlashning huquqiy asoslari bo'yicha bilimlarini oshirish;

mamlakatimizda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarga oid bilimlarini takomillashtirish;

xavflarni bartaraf etish yoki oqibatlarini kamaytirishga qaratilgan tashkiliy tadbirlar amalga oshirish malakalarini rivojlantirish;

umumta'lim muassasalarida favqulodda vaziyatlar sodir bo'lganda tarbiyalanuvchilar hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlash;

mashg'ulot o'tkazish joylariga qo'yilgan talablarni;

mashg'ulotlarni belgilangan (yong'in, texnika, mehnat xavfsizligi) talablar asosida o'tkazish bo'yicha bilim, ko'nikma va kompetensiyalarini rivojlantirish.

Modul bo'yicha tinglovchilarning bilimi, ko'nikmasi, malakasi va kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar

“Ta'lim muassasalarida hayot faoliyati xavfsizligi” modulini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida:

Tinglovchi:

mamlakatimizda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni;

xavf-xatarlar, ularni sinflari, asosiy manbalarini;

mazkur sohaga tegishli qonunlar, me'yoriy-texnik hujjatlarni;

mashg'ulotda foydalaniladigan vositalar hamda jihozlardagi mavjud va yuzaga chiqishi mumkin bo'lgan xavflarni;

xavflarni bartaraf etish yoki oqibatlarini kamaytirishga oid tashkiliy chora-tadbirlarni muqobilini tanlashni;

hayot faoliyati xavfsizligi va mehnat muhofazasi bilan bog'liq masalalarni;

o'quvchilar hayoti va sog'lig'i muhofazasini ta'minlashni;

dars o'tiladigan joylariga qo'yiladigan gigienik talablarni;

dars o'tiladigan joylari yong'in, texnika, mehnat xavfsizligi qoidalari

bilishi;

umumta'lim muassasalarida sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavflarni oldini olish;

dars mashg'ulotlarni o'tkazishda yong'in, texnika, mehnat xavfsizligi qoidalariga amal qilish;
 favqulodda vaziyatlar sodir bo'lganda o'quvchilar hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlash;
 xavflarni bartaraf etish yoki oqibatlarini kamaytirishga qaratilgan tashkiliy tadbirlar amalga oshirish;
 dars mashg'ulotlarni belgilangan (yong'in, texnika, mehnat xavfsizligi) qoidalarida asosida o'tkazish ko'nikma va malakalariga;
 dars mashg'ulotlarni yong'in, texnika, mehnat xavfsizligi qoidalariga amal qilgan holda o'tkazish;
 dars mashg'ulotlarida foydalaniladigan vositalar hamda jihozlardagi mavjud va yuzaga chiqishi mumkin bo'lgan xavflarni oldini olish;
 favqulodda holatlarda holatlarda umumta'lim muassasalari o'quvchilari harakatini to'g'ri tashkil eta olish;
 dars mashg'ulotlarini o'tkazishda gigienik talablarga rioya etish va tarbiyalanuvchilar hayoti va sog'lig'i muhofazasini ta'minlash;
 malaka oshirish kursida o'zlashtirilgan bilim, ko'nikma va malakalardan kasbiy faoliyatda foydalanish kompetensiyalariga ega bo'lishi lozim.

Modulning o'quv rejadagi boshqa modullar bilan bog'liqligi va uzviyligi

Modul mazmuni o'quv rejadagi "Ta'limning me'yoriy-huquqiy hujjatlari", "Pedagogning professional kompetentligi va mahorati", "Bolalarda morfofunksional o'zgarishlar", "Boshlang'ich gimnastika mashg'ulotlarini o'tkazish uslubiyoti", "Harakatli o'yinlarni o'qitish uslubiyoti", "Sport inshootlari", "Sog'lomlashtirish-jismoniy tarbiya tadbirlarini tashkil etish" kabi o'quv modullari bilan uzviy bog'langan holda tinglovchilarning kasbiy tayyorgarlik darajasini orttirishga xizmat qiladi.

Modulning ta'limdagi o'rni

Modulni o'zlashtirish orqali tinglovchilar hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlashning huquqiy asoslari, mashg'ulotlarni o'tkazishda gigienik talablarga rioya etish va o'quvchilar hayoti va sog'lig'i muhofazasini ta'minlash, mashg'ulotda foydalaniladigan vositalar hamda jihozlardagi mavjud va yuzaga chiqishi mumkin bo'lgan xavflarni oldini olish, o'quvchilar hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlash doir kasbiy kompetentlikka ega bo'ladi.

Modul bo'yicha soatlar taqsimoti:

T/r	Modul mavzulari	Tinglovchining o'quv yuklamasi, soatlari				
		Hammasi	Auditoriya o'quv yuklamasi			
			Jumladan			
Jami	Nazariy	Amaliy mashg'ulot	Ko'chma mashg'ulot	Mustaqil tayyorgarlik		
1.	Hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlashning me'yoriy-huquqiy asoslari. Favqulodda vaziyatlarning turlari va ularning tasnifi.	2	2	2		
2.	Ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya darslarini o'tkazish joylariga qo'yilgan xavfsizlik talablari.	2	2	2		
Jami:		4	4	2	2	

NAZARIY TA'LIM MAZMUNI

1-mavzu. Hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlashning me'yoriy-huquqiy asoslari. Favqulodda vaziyatlarning turlari va ularning tasnifi

Reja:

- 1.1. Hayot faoliyati xavfsizligi tushunchasi va mazmuni
- 1.2. Hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlashga oid qonun va qonun osti hujjatlari.
- 1.3. Favqulodda vaziyatlarning turlari va ularning tasnifi.
- 1.4. Favqulodda vaziyatlarni oldini olish va himoyalash usullari.

Hayot faoliyati xavfsizligi tushunchasi va mazmuni Hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlashga oid O'zbekiston Respublikasi qonunlari. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari. Vazirlar Mahkamasining qarorlari. Favqulodda vaziyatlarning turlari. Favqulodda vaziyatlar tasnifi. Favqulodda vaziyatlarni oldini olish usullari.